บทคัดย่อ

บทนำ ภาวะกระเพาะปัสสาวะทำงานผิดปกติจากระบบประสาท เป็นภาวะที่ต้องได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนานและมีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยเด็กกระเพาะปัสสาวะทำงานผิดปกติจากระบบประสาท และเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยที่มีวิธีการขับปัสสาวะแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย ทำการศึกษาแบบตัดขวาง เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามคุณภาพชีวิต (PedsQoL 4.0 questionnaire) จากผู้ปกครองและผู้ป่วยเด็กที่มีภาวะกระเพาะปัสสาวะทำงานผิดปกติจากระบบประสาท และเด็กสุขภาพดี (จำนวน 8 ราย) อายุระหว่าง 2-18 ปี

ผลการวิจัย ผู้ป่วยเด็กกระเพาะปัสสาวะทำงานผิดปกติจากระบบประสาท 36 ราย อายุมัธยฐาน 12 ปี (IQR 6.25,15) ผู้ป่วยจำนวน 30 ราย (ร้อยละ 83.3) มีความผิดปกติของกระเพาะปัสสาวะจากระบบประสาทที่เป็นมาแต่กำเนิด สาเหตุหลัก คือ myelomeningocele จำนวน 18 ราย (ร้อยละ 50) คะแนนคุณภาพชีวิตจากผู้ปกครองของผู้ป่วยมีค่าต่ำกว่ากลุ่มเด็กสุขภาพดี (67.6 ± 14.6 และ 98.4 ± 4.4 *p*-value 0.14) วิธีการขับปัสสาวะ ได้แก่ ผ่านทางสายสวนเป็นครั้ง ๆ (CIC=23 ราย) คาสาย Foley catheter ตลอดเวลา (6 ราย) ควบคุมการขับถ่ายปัสสาวะด้วยตัวเอง (5 ราย) และอื่น ๆ (2 ราย) พบว่าผู้ป่วยที่ควบคุมการขับถ่ายปัสสาวะเองได้ มีคะแนนคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าผู้ป่วยที่ต้องทำ CIC และผู้ป่วยที่คาสายสวน Foley catheter (83.9±19.4, 70.03±12.73 และ 59.92±17.38 ตามลำดับ)

สรุป ผู้ป่วยเด็กกระเพาะปัสสาวะทำงานผิดปกติจากระบบประสาทมีคุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่าเด็กสุขภาพดี วิธีควบคุมการขับถ่ายปัสสาวะมีผลกับคุณภาพชีวิต โดยผู้ป่วยที่ควบคุมปัสสาวะได้เองมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าผู้ป่วยที่ต้องสวนปัสสาวะ และในกลุ่มผู้ป่วยที่ต้องสวนปัสสาวะแบบ CIC ก็มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าการคาสายสวยปัสสาวะ Foley catheter

คำสำคัญ ภาวะกระเพาะปัสสาวะทำงานผิดปกติจากระบบประสาท, แบบสอบถามคุณภาพชีวิต, คะแนนคุณภาพชีวิต, continuous intermittent catheterization (CIC), Foley catheterization

Abstract

Introduction: Neurogenic bladder is a condition that requires continuous care and management. The condition could affect the quality of life in these children with neurogenic bladder.

Objective: To study the quality of life in children with neurogenic bladder and compare the quality of life among different urination methods.

Methods: Cross-sectional study was conducted. The quality of life questionnaire (PedsQoL 4.0 questionnaire) were collected from caregivers and patients with neurogenic bladder and also from aged-matched healthy children (aged 2-18 years).

Results: 36 patients and 8 healthy children were included. Median age was 12 years (IQR 6.25,15). The common cause of neurogenic bladder was myelomeningocele (18 cases, 50%). Patients had lower quality-of-life mean score than healthy children (67.6 ± 14.6 vs 98.4 ± 4.4, p-value = 0.14). The urination methods composed of continuous intermittent catheterization (CIC= 23), retained Foley catheterization (n=6), controllable spontaneous urination (n=5) and others (n=2). Patients with controllable spontaneous urination had higher quality of life scores than patients who needed CIC and patients with Foley catheterization (83.9±19.4, 70.03±12.73 and 59.92±17.38) respectively.

Conclusion: Patients with neurogenic bladder had lower quality of life than healthy children. Patients with controllable spontaneous urination had higher quality of life scores than patients who need CIC and patients with Foley catheterization.

Keywords: Neurogenic bladder, Quality of life, Quality of life questionnaire, continuous intermittent catheterization (CIC), Foley catheterization